

EZERZEME

Aglonas, Dagdas un Krāslavas novada laikraksts

ISSN 1407-9623

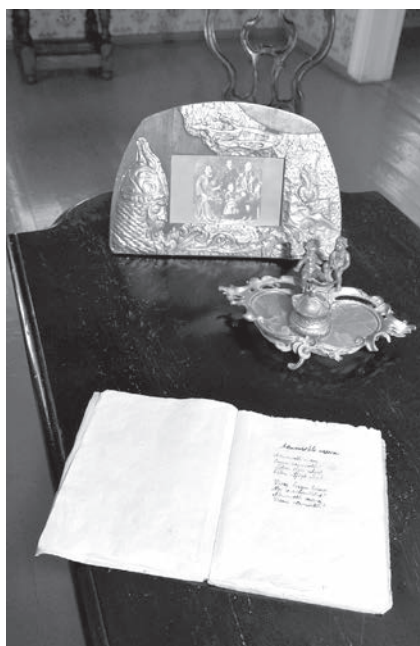

Otrdiena, 2015. gada 21. aprīlis

Nr. 30 (8929)

Cena - 41 cents

I "Jasmuiža" gaida ciemos

Šodien numurā

Ar ko sākas?..

Par bērnu jauniešu agresiju..... 2.lpp

Zinātnes diena Krāslavas Valsts ģimnāzijā..... 3.lpp

Valsts atbalsts 2015. gadā

Informācija lauksaimniekiem..... 3.lpp

Aizņematies naudu prātīgi!

Saeima ierobežos "ātro" kredītu izsniegšanu..... 5.lpp

Kā arī TV programma, sludinājumi, reklāmas un daudz citas aktuālas un noderīgas informācijas.

Latvijā

- Vilks pieļauj, ka drīz Latvijā varētu būt atkal jauna valdība, jo valdībā joprojām ir politiskie spēki, kas uzsvēr - mazāk domāt par taupīšanu un vairāk par tērēšanu. To viņš min kā vienu no iemesliem, kāpēc Laimdotas Straujumas (V) kabinets varētu krist.
- 68% Latvijas iedzīvotāju pozitīvi vērtē esošā Latvijas Valsts prezidenta Andra Bērziņa lēmumu nekandidēt uz otro prezidentūras termiņu.
- Latvijas Zaļā partija (LZP) citām Zaļo un zemnieku savienībā (ZZS) ietilpstošajām partijām kā savu kandidātu varētu virzīt partijas līdzpriekšsēdētāju aizsardzības ministru Raimonu Vējoni.
- Lai gan Saeimas deputāti atzīst, ka tā dēvēto «deputātu kvotu» sadales principi ir greizi, noskaņojums parlamentā liecina, ka no tām nav pa-redzēts

atteikties. Veidojot valsts budžetu, finansējums tiek atvēlēts arī Saeimas deputātiem, kuriem ir brīvas rokas šo naudu tērēt pēc saviem ieskatiem. Deputāti finansējumu parasti novirza dzimtajai pusei, lai atbalstītu savus vēlētajus. Taču tiesības sadalīt šo budžeta pīrāga daļu ir koalīcijas deputātiem un opozīcijas vēlmes tiek atbalstītas tikai izņēmuma kārtā.

- Šonedēļ Rīgas ielās izbrauks šogad ražotās "Mercedes Benz Sprinter 316" pilnspiedziņas neatliekamās medicīniskās palīdzības mašīnas. Četrpadsmit par Eiropas Savienības Reģionālā fonda naudu (miljons 700 tūkstošiem eiro) iegādāto mašīnu iepirkuma konkurss, kurā uzvarēja miljonāres Benitas Sadovskas uzņēmums "Domenikss", noslēdzās pagājušajā gadā, bet tās uz Rīgu tika atvestas pavisam nesen.
- Slepēnībā uz Saeimu tiekot virzīti un jau atraduši dzirdīgas

ausis politiķu vidū normatīvu grozījumi, kuri piedāvā politisko partiju un baznīcas tiešu kontroli.

- Vairāk nekā puse Latvijas iedzīvotāju labprātāk strādātu valsts sektorā, liecina pētījumu centra SKDS veiktās aptaujas rezultāti. Priekšroku darbam valsts sektorā dotu 51,2% iedzīvotāju. Lielākais šādi noskaņotu cilvēku skaits fiksēts 2011. gadā, kad izvēlē par darbavietu priekšroka tiktu dota valsts sektoram, - toreiz valsts sektorā būtu gribējuši strādāt 58,3% iedzīvotāju. Mazākais rādītājs fiksēts gadu pēc tam, šādu cilvēku īpatsvaram samazinoties līdz 49,6%.
- Ārvalstu ceļotāju skaits pērn Latvijā pieaudzis par 7,3%, salīdzinot ar 2013. gadu, liecina Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) dati. Ārvalstu ceļotāji 6,2 miljonus reižu šķērsoja Latvijas robežu, valstī iztērējot 668,5 miljonus eiro - tas ir par 60,2 miljoniem eiro jeb 9,9% vairāk nekā gadu iepriekš.

Latviju visvairāk apmeklēja ārvalstu ceļotāji no Lietuvas - 35,6%, Igaunijas - 19,0%, Krievijas - 10% un Zviedrijas - 6,7%.

- Drīzumā alkohola etiķetes saturēs vairāk informācijas; lai arī neliels, tas tomēr būs slogs ražotājiem - tā plānotās izmaiņas vērtē nozare. Patērētājiem ir skaidrs, ko satur pudele sulas vai limonādes, bet paliek noslēpumā tītas viskija un pārējo alkoholisko dzērienu sastāvdaļas. Ar šo situāciju nav mierā Eiropas patērētāju organizācija BEUC.
- No šā gada 1. janvāra līdz 31. martam Finanšu un kapitāla tirgus komisijā (FKTK) kopā saņemtas 16 apdrošinātāju klientu sūdzības. Nevienā no 16 sūdzībās minētajiem gadījumiem FKTK nav konstatējusi normatīvo aktu prasību pārkāpumus, par kuriem būtu piemērojamas Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likumā paredzētās sankcijas. Biežākais sūdzību iemesls šā

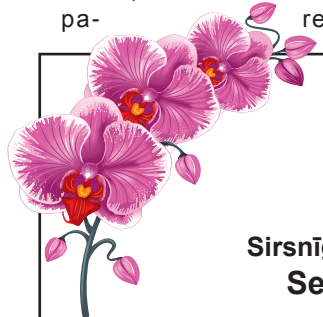
gada trīs mēnešos bijis lēmuma pieņemšanas kavēšana (septiņas sūdzības), tai seko apdrošināšanas atlīdzības apmērs (piecas sūdzības) un apdrošināšanas atlīdzības atteikums (trīs sūdzības). Vienai sūdzībai bijis cits iemesls.

- 75% iedzīvotāju pozitīvi vērtē valsts atbalsta programmu mājokļu iegādei, turklāt 45% uzskata, ka vajadzētu atbalstīt arī ģimenes bez bērniem.
- Atsaucoties vairāku pašvaldību iniciatīvai un aicinājumam, kas pērn tika izteikta Latvijas komercbankām, Norvik Banka ir veikusi nepieciešamos priekšdarbus, lai Latvijas pašvaldībās varētu ieviest tā saucamo Pilsētnieka bankas karti.

24. aprīlī aicinām jūs uz pavasara gadatirgu Dagdā.

Laipni lūgti!

T. 29415291.

Būt vienmēr veselam un jaunam,
Un just, ka spēks pār malām iet,
Aiz laimes pārpilnības raudāt,
Aiz spēka pārpilnības smiet.

Sirsnīgi sveicam 30 gadu jubilejā
Severjanu Kosnikovu!

Mednieku kolektīvs "Šķaune"

Novadu ziņas

- 15. aprīlī tika sasaukta Dagdas novada domes sēde, kurā izskatīja vienu jautājumu. Lai nodrošinātu projekta „Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana Dagdas novada publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā” īstenošanu un finansēšanu deputāti nolēma ņemt aizņēmumu Valsts kasē 65000 EUR apmērā. Projekta ietvaros paredzēts nomainīt spuldžu gaismekļus Mičurina, Jaunatnes, Turgus, Pasta, Māras ielās un Alejas un Liepājas ielu posmos.
- Gatavojoties XI Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem, 16.aprīlī, Dagdas vidusskolā notika koru skates 1. kārtā. Žūrija dalībai 2. kārtā, kura notiks 29.aprīlī Krāslavā, izvirzīja Andrupenes 5.-9. klašu kori un Dagdas vidusskolas jaukto kori.
- Piektdien, 24. aprīlī, plkst.18.00, Krāslavas kultūras namā notiks Viktora Kozlītina koncerts "Kinodziesmas un krievu romances".
- 24. aprīlī plkst. 17.00 Asūnes tautas namā notiks Dagdas novada skolu 9. klašu pasākums "Es esmu piederīgs Dagdas novadam". Programmā: 9. klašu skolēnu prezentācijas; Popiela; Draudzības diskotēka.

Sezonas atklāšana

Alekseja Gončarova foto

Zinātnes diena 2015 Krāslavas Valsts ģimnāzijā

Šī gada 16. aprīlī Krāslavas Valsts ģimnāzijā notika tradicionālā Zinātnes diena, kuras galvenā domā – caur vienkāršu skatījumu un stāstījumu atklāt sarežģītas lietas. Ik gadu gan paši ģimnāzijas skolotāji, gan pieaicinātie lektori, gan arī skolas absolventi piedāvā aizraujošas nodarbības, lekcijas kādā noteiktā zinātnes jomā. Visbiežāk tās, protams, ir eksaktās zinātnes (fizika, bioloģija, matemātika), bet šogad bija arī lekcija literatūrzinātnē. Piedalīties Zinātnes dienā tiek aicināti pilsētas un novada 6. – 9. klašu skolēni. Devīto klašu skolēniem šajā dienā bija arī nodarbība par izglītības programām 10. klasē.

Šogad skolēniem bija iespēja pētīt skrejvaboles (Daugavpils Universitātes studente A. Rukmane, ģimnāzijas absolvente), iepazīt mūsu pilsētas bibliotēkas iespējas digitālajā jomā (Krāslavas centrālās bibliotēkas darbiniece A. Bartuša, ģimnā-

zijas absolvente), Daugavpils Universitātes literatūrzinātnes pasniedzējs V. Lukaševičs dzejniekus Raini un Aspaziju atklāja jaunā, interesantā skatījumā. Krāslavas Vēstures un mākslas muzeja darbinieks E. Danovskis (ģimnāzijas absolvents) sniedza aizraujošu stāstījumu par gida darba specifiku, savukārt M. Kacare, (Latvijas Universitātes studente, ģimnāzijas absolvente) un I. Pučka, (Daugavpils Universitātes lektore) aizraujoši skolēniem stāstīja par mītiskā izskaidrojuma ģeogrāfiskā skatījumā, bet I. Lipšane, (Krāslavas TIC darbiniece, ģimnāzijas absolvente) iepazīstināja skolēnus ar tūrisma specifiku Krāslavas novadā. 10. – 11. klašu skolēniem bija piedāvāta filma „Laimes ekonomika”, kas vēstīja par cilvēku veiksmes stāstiem dažādās pasaules valstīs, iezīmējot atšķirības starp lokālo un globālo dzīves veidu un piedāvājot savu laimes formulu. Savukārt ģimnāzijas skolotājas

L. Makareviča (angļu valoda) parvērā noslēpumaino neredzamās tintes priekškaru, bet skolotāja L. Kolosovska (angļu valoda) runāja par ekoloģijas problēmām.

Diena pagāja ātri un interesanti, bet visiem noslēgumā bija nodarbība „Krāslavai 92”, tā bija veltīta mūsu pilsētas dzimšanas dienai, kuras noslēgumā katrs uzrakstīja skaistu novēlējumu pilsētai un svinīgi to apsēja ap simboliskajiem cipariem 92.

Krāslava, daudz laimes dzimšanas dienā!

A. JAKOVELE, Krāslavas Valsts ģimnāzijas latviešu valodas un literatūras skolotāja
A. GONČAROVA foto

Jautājums - atbilde

cas kreisās sienas?

Cienījamā avīzes „Ezerzeme” redakcija!

Pēc piedalīšanās Lieldienu dievkalpojumos Krāslavas Sv. Ludvika Romas katoļu baznīcā man radās interese par tagadējo dievnama restaurācijas posmu. Lasītāji, kuri augstu vērtē Krāslavas kultūras mantojumu neatkarīgi no piederības konkrētai konfesijai, būs pateicīgi par atbildēm uz šiem jautājumiem:

1. Vai ir pabeigta J. Mateiko altārglezna „Sv. Ludviks dodas krusta karā” restaurācija un vai tās tagadējā atrašanās vieta ir pastāvīga?

2. Kā tiek veikti darbi, kas saistīti ar centrālās altārgleznas izveidošanu, vai tā būs Filipo Kastaldi freskas (kas ir zudusi) kopija vai darbs citā tehnikā, kad notiks atjaunotā altāra atklāšana?

3. Kur atrodas glezna „Sv. Stanislavs” (iespējams, nosaukums nav precīzs, bet uz audekla ir attēlots tieši šis svētais), kas pirms tam atradies pie baznī-

Pateicos visiem avīzes darbiniekiem par svarīgiem, noderīgiem un saistošiem materiāliem.

Donāta Maļutina, avīzes „Ezerzeme” pastāvīgā abonente
***

Restaurācijas darbi katoļu baznīcā tiek turpināti

Varam paziņot, ka Jana Mateiko altārglezna „Sv. Ludviks dodas krusta karā” restaurācija ir pabeigta jau gandrīz pirms desmit gadiem. Tagadējā glezna atrašanās vieta ir pastāvīga, jo tās lielo izmēru dēļ cits variants nav iespējams.

Jūs jautājat par Filipo Kastaldi fresku, kas, pēc jūsu domām, ir jau zudusi. Īstenībā freskas ar tādu pašu nosaukumu kā Jana Mateiko altārgleznai restaurāciju Kristīne Širvinska un Pāvils Rosovskis, restauratori no Latvijas, ir beiguši vēl 2006. gadā. Pašlaik freska nav redzama aiz sastatņiem, jo turpinās kolonnu, uzraksta „Gloria in excelsis Deo” un citu centrālā altāra detaļu restaurācija.

Glezna „Sv. Stanislavs” atrodas tur, kur bija vienmēr, pie Sv. Stanislava altāra. Lieldienu laikā šis altāris tika aizklāts ar Jēzus Kristus zārka attēlu, bet Ziemassvētku laikā - ar „Betlēmīti”.

Pagājušajā gadā tika atjaunota glezna „Svētā Trīsvienība”. Nesen pēc restaurācijas iepriekšējā vietā ir atgriezies glezna „Svētais Vincents ar bērnu”.

Atbildes sagatavoja
Genovefa KALVIŠA

Žurnāli aprīlī - maijā

Citādā Pasaule

15.-28. aprīlis

PERSONĪBA: Vides eksperts un šamanisma praktiķis Jānis Filks.

GARI STARP MUMS: Dēmoniskās rotaļlietas, kas nes līdzīgu lāstu to īpašniekiem.

IZZINĀM SEVI: Greisirdības tumšie labirinti mūsu prātos.

LIKTEŅSTĀSTS: Gundega Ganga Rotberga – bērns, kurš zina vairāk.

MĀJAS SVĒTĪBA: Kā sadzīvot ar lietām, kas mums nepieciešamas ikdienā.

SPOKU STĀSTS: Janas stāsts par aizgājušo tuvnieku sveicienu Lieldienās.

KATRĀ NUMURĀ: Mēness dienu kalendārs, atbildes uz lasītāju jautājumiem, horoskops nākamajam periodam.

Informācija lauksaimniekiem

Valsts atbalsts 2015. gadā

Par akcīzes nodokli

Atbilstoši grozījumiem likumā „Par akcīzes nodokli”, sākot ar 2015. gada 1. jūliju, iegādājoties dīzeļdegvielu, lauksaimnieki maksās minimālo akcīzes nodokļa likmi 50 EUR par 1000 litriem dīzeļdegvielas, kura būs iezīmēta (marķēta) un to drīkstēs izmantot traktortehnikā un lauksaimniecības pašgājējmašīnās (visa veida kombaini un zāles plāvēji).

Vienā saimnieciskajā gadā (no kārtējā gada 1. jūlija līdz nākamā gada 30. jūnijam) par platībām, kuras ir deklarētas un apstiprinātas vienotā platību maksājuma saņemšanai, rēķinās no 60 līdz 130 l/ha atkarībā no audzējamās kultūras:

1) aukopība – 100 l;

2) aukopība, ogulāji (tai skaitā mellenes un dzērvenes) un dārzeņu audzēšana (tai skaitā kartupeļi) – 130 l/ha;

3) ilggadīgie zālāji, ja ir nodrošināts minimālais lauksaimniecības dzīvnieku blīvums vismaz 0.5 nosacītās liellopu vienības (bioloģiskajās saimniecībās – 0,4) uz vienu hektāru – 130 l/ha;

4) ilggadīgie zālāji dzīvnieku barības ražošanai – 60 l/ha;

5) zeme zem zivju dīķiem – 60 l/ha;

6) citas kultūras un platības, kuras ir deklarētas un apstiprinātas vienotā platību maksājuma saņemšanai – 60 l/ha.

zm.gov.lv

Tiešo maksājumu piešķiršanas nosacījumi

Svarīgākie datumi 2015. gadā

1. maijs	LAD iesniedzams iesniegums par jaunu lauksaimniecības zemes gabalu iekļaušanu lauku blokā, par esošo lauku bloku precizēšanu, par jaunu ainavu elementu iekļaušanu ekoloģiski nozīmīgu platību slāni;
22. maijs	Līdz šim datumam var iesniegt vienoto iesniegumu LAD 2015. gadā (citus gadus tas būs 15. maijs);
15. jūnijs	Līdz šim datumam var iesniegt vienoto iesniegumu LAD par daļību mazo lauksaimnieku shēmā;
15. jūnijs	Pēc 22. maija līdz šim datumam var iesniegt vienoto iesniegumu LAD, piemērojot maksājumu samazinājumu – 1% par katru nokavēto dienu (citus gadus 25 kalendārās dienas pēc 15. maija);
15. jūnijs	Līdz šim datumam var grozīt vai papildināt vienotā iesnieguma datus;
15. jūnijs	Šajā datumā lauksaimniecības zemei jābūt lauksaimnieka īpašumā vai lietošanā;
15. jūnijs	Līdz šim datumam iesniedzams iesniegums Valsts augu aizsardzības dienestā (VAAD) par kaņepju platības iekļaušanu THC monitoringā, un līdz 30. jūnijam veic monitoringa daļības maksas maksājumu;
15. jūnijs – 31. augusts	Šajā laikposmā kultūraugiem vai to atliekām ir jābūt uz lauka, ja uz saimniecību attiecas zaļināšanas kultūraugu dažādošanas prakse, vai ja platība pieteikta brīvprātīgam saistītajam atbalstam;
15. augusts	Līdz šim datumam zālājiem jābūt noganītiem vai nopļautiem un novākti, izņemot ja zālājs atzīts par ES nozīmes biotopu vai putnu dzīvotni, tiek izmantots nektāra vai ārstniecības augu ieguvei, tad jānogana, vai jānopļauj un jānovāc līdz 15. septembrim, vai ja izmanto sēklaudzēšanai, tad līdz 1. oktobrim jānosūta;
20. augusts	LAD publicē ilggadīgo zālāju īpatsvara rādītāju un, ja tiek norādīts, ka zālāju īpatsvars, salīdzinājumā ar atsaucies rādītāju, samazinās par vairāk nekā 3%, tad lauksaimniekiem liegta zālāju pārvēršana bez LAD saskaņojuma;
15. septembris	Līdz šim datumam aparāma vai uzlobāma papuve, bioloģiskajās saimniecībās reizi 2 gadus;
1. oktobris	Līdz šim datumam LAD iesniedzama aktīva lauksaimnieka statusa pierādījuma deklarācija (iesniedz personas, kuras iepriekšējā gadā saņēmušas tiešo maksājumu vismaz 5000 EUR un darbojas negatīvā saraksta nozarēs);
1. oktobris	Līdz šim datumam LAD iesniedzama deklarācija par iepriekšējā gadā deklarēto un izmaksāto ar lauksaimniecisko darbību saistīto darba algu, nodokļus (iesniedz personas, kurām piešķirams VPM vairāk nekā 150 000 EUR un attiecas maksājuma samazinājums);
31. decembris	Šajā datumā un pēc šī datuma LAD lauku bloku kartē redzamas aizsargājamo ekoloģiski jutīgo ilggadīgo zālāju platības, kuras turpmāk ir aizliegtas uzart un pārvērst par cita lietojuma zemi.

XIV Starptautiskais džeza festivāls

22.-24. aprīlī, Daugavpilī, Vienības nama koncertzālē, norisināsies XIV Starptautiskais džeza festivāls „JAZZ JOY SPRING 2015”. Daugavpils 740. jubilejas gadā aicinām mūzikas cienītājus uz koncertu virkni, kas norisināsies festivāla ietvaros.

Trīs dienas Vienības nama koncertzālē muzicēs, improvizēs, pārsteigs un iedvesmos dažāda ranga džeza mūziķi no Latvijas, Lietuvas, Francijas, Šveices un Krievijas.

Programmā: Daugavpils 13. vidusskolas diksilends, Susanne Abbuehl / vokāls & Stéphan Oлива / klavieres (Šveice, Francija), Staņislava Broka Daugavpils

Mūzikas vidusskolas saksofonu ansamblis, Jam Session, ģitāras spēles meistarklase „Džeza un blūza improvizācijas pamati” (pedagogs Mihails Sudžans no Maskavas), Latviešu kultūras centra (LKC) džeza studija, Ingas Bērziņas kvintets, Jazz Comfort Band (Paņeveža, Lietuva), Jazz Quintets „Five steps” (Maskava, Krievija), Diāna Pīrāgs un PPIO „Daugava”.

Festivālu rīko Daugavpils pilsētas domes Kultūras pārvalde sadarbībā ar Latviešu kultūras centru. Papildus informācija: www.kultura.daugavpils.lv, www.vienibasnams.lv.

Zaķa Jēča ceļojums

Liendienas ir laiks, kad dabā viss mostas, arī meža dzīvnieki pamodušies no garā ziemas miega, lien no savām alām un migām

raudzīties, kas pa ziemu noticis plašajā pasaulē. Tā kā Liendienās visnaskāk darbojas zaķi, tad bērnu dārza "Pienenīte" bērni labprāt palīdzēja iepazīt pasauli zaķim Jēcim, kurš devās apciemot draugus. Jēcis savā ceļā satika vāverēnus, pelēnus, putniņus, ežukus un lācēnu saimi. Dzīvnieku tēlos iejutās vecāko grupu "Pienenītes" bērni un viņu audzinātājas. Jāsaka, ka šoreiz vadošās lomas bija jāuzņemas skolotājam. Tā ir bērnu dārzu pedagoga darba specifika - iejusties visdažādākajās lomās, tādējādi radot prieku mazajās sirsniņās. Bērni deklamēja dzejoļus, dejoja, gāja rotaļās un pats svarīgākais - mājās būt kopā!

Pavasara saules papildītajā bērnu dārza estrādē sapulcējās skatītāji - vecāki, pedagogi un visi bērnu dārza audzēkņi. Pasakas "Zaķa Jēča ceļojums" režisore ir mūzikas skolotāja Maija Bogdāne. Viņa bija parūpējusies ne vien par izrādes režiju, muzikālo pavadījumu un tērpiem, bet arī par īpašo estrādes noformējumu - latvju zīmēm. Izrotāt estrādi ar koka latvju zīmēm, kas dod spēku, pasargā no ļauna - tā bija skolotājas Maijas ideja. Zīmju skices sagatavoja skolotāja Stanislava Batarāga, bet izgatavoja bērnu dārza izpalīdzīgais galdnieks Vladislavs Olehno. Tagad šie brīnišķīgie rotājumi priecēs "Pienenītes" bērnus un skolotājus ne tikai Liendienās, bet arī citos svētkos.

Inga PUDNIKA, autores foto

Deputātu viedoklis

Latviešu literārās valodas dzimšanas diena "de jure"

Kad Ministru kabinets pildīs likumu un apstiprinās latviešu literārās valodas normas?

Lai cik nepatīkama taisnība, tā tomēr ir labāka par saldiemi glaimiem. Atšķirībā no vienas mūsu kaimiņvalsts, Latvijā vēl ir iespējas uzdot jautājumus, pieprasīt atbildes, padalīties ar izdarītajiem secinājumiem - tā teikt, meklēt taisnību. Vēl labāk, ka gala rezultātā varam rast arī pa kādam konkrētam priekšlikumam attiecīgās lietas sakārtošanai. Lai to izdarītu, vispirms ir svarīgi spēt pašiem uz sevi paskatīties bez aizspriedumiem un akliem nolīgumiem.

Viens no maniem darbības pamatjautājumiem saistīts ar latviešu (tajā skaitā latgaliešu) valodu un tās pareizību/nepareizību. 2007. gada sākumā apņēmās, ka darīšu visu, lai tiktu skaidrībā ar Valsts valodas likuma 3. panta ceturtās daļas ieviešanu, kas paredz: "Valsts nodrošina latgaliešu rakstu valodas kā vēsturiska latviešu valodas paveida saglabāšanu, aizsardzību un attīstību." Jau toreiz vispirms bija svarīgi saprast, kas ir atbildīgs par šīs likuma normas īstenošanu. Kā izrādījās - īsti neviens. Tas esot tāds labais nodoms, kas likumā ierakstīts un kas pats par sevi norāda uz likumdevēja labo gribu nelikt (līdz nezināmai robežai) šķēršļus "cytaiduokai latvīšu volūdai". Kad šīs robežas pārbaudīju reālajā dzīvē, izrādījās, ka pat Saeimas deputāta zvērestu var teikt Latgales latviešu valodā, ar uzstājību var panākt savu likumā noteikto tiesību ieviešanu un var arī tikt pie Saeimas deputāta

mandāta apstiprināšanas.

Meklējot iespējamus juridiskos iebildumus latgaliski izteikta zvēresta gadījumā un tos pārbaudot, atklājās pietiekami jocīga situācija arī pašas "latviešu literārās valodas" saistībā. **Kas tad īsti ir pareiza latviešu valoda? Kas to apstiprina? Kur var ar to iepazīties?**

Satversmes 4. pants nosaka - "valsts valoda Latvijas Republikā ir latviešu valoda". Tālāk Valsts valodas likuma 23. panta pirmajā daļā tiek precizēts: "Oficiālajā saziņā latviešu valoda lietojama, ievērojot spēkā esošās literārās valodas normas" un tā paša panta trešajā daļā: "...latviešu literārās valodas normas apstiprina Ministru kabinets".

Lai nebūtu nekādu pārpratumu, rakstīju vēstuli Ministru kabineta (MK) vadītājam ar lūgumu norādīt, kad (un kādas) latviešu literārās valodas normas īsti ir apstiprinātas?

Atbildi, Straujumas kundzes uzdevumā, sagatavoja Tieslietu ministrija, kurā informēja, ka MK līdz šim ir apstiprinājusi šādas latviešu literārās valodas normas:

- "Noteikumi par personvārdu rakstību un lietošanu latviešu valodā, kā arī to identifikāciju", (Nr.114);

- "Noteikumi par Eiropas Savienības vienotās valūtas vienības nosaukuma atveidi latviešu

valodā", (Nr.564). Zaudējuši spēku ar 03.05.2013.

Un tas ir viss? MK ir apstiprinājis noteikumus, kā rakstīt personu vārdus, uzvārdus (kur dažas normas, manuprāt, ir pretunā ar jau pieminēto Valsts valodas likuma 3. panta ceturto daļu), un skaidrojumu, kad rakstīt "eiro", kad "euro". Viss.

Šeit varētu veidot pagaru atkāpi par dažādām valsts iestādēm. Valsts valodas centrs strādā TM pakļautībā ar mērķi "veikt normatīvo aktu ieviešanas uzraudzību un kontroli, nodrošināt ar starptautisko tiesību aktu oficiālajiem tulkojumiem". Latviešu valodas aģentūras mērķis ir "veicināt latviešu valodas statusa nostiprināšanu un ilgtspējīgu attīstību". Valsts izglītības satura centrs, kas strādā IZM pakļautībā, nodrošina mācību satura izstrādi un pārrauga tā īstenošanu. Pie prezidenta izveidotās Valsts valodas komisijas darbs ir sabiedrisks, nesaņemot par to atalgojumu. Valsts valodas centra Latviešu valodas ekspertu komisijas lēmumiem ir "ieteikuma raksturs". Vēl var rast daudz dažādus valodnieku vērtējumus, viņu spriedumus un pārspriedumus, bet nevienam no augstāk minētajiem nav tiesību apstiprināt pat latviešu valodas alfabētu (!).

Starp citu, burtu "y" jau no 2011. gada lietojam Saeimas stenogrammās un nekāda vaina.

Neviens valodas uzraudzības centrs nevar neko aizrādīt vai uzlikt jēlcādu sodu. Uz kāda pamata?

Ja vidusskolnieks sarakstītu domrakstu Latgales latviešu valodā, atbilstoši Valsts valodas centra apstiprinātajiem Latgaliešu rakstības noteikumiem, vai skolniekam tad liktu sliktu atzīmi? Ja, piemēram, kāds pārbaudījumos Eiropas Savienības pastāvīga iedzīvotāja statusa iegūšanai rakstītu "latgaliski nepareizi", vai šim cilvēkam noraidīt viņa attiecīgo lūgumu? Uz kāda pamata?

Visām manām latgaliski sarakstītajām vēstulēm (uz Saeimas deputāta oficiālās veidlapas) esmu saņēmis gan Valsts valodas centra, gan Uzņēmumu reģistra, gan Saeimas juridiskā biroja, gan TM un MK atbildes. Viņiem nav tiesību neatbildēt.

Lai tad tomēr mēs valstī neaizietu pilnīgā valodas anarhijā, uzskatu, ka Ministru kabinetam beidzot ir jāpilda Valsts valodas likumā uzliktais pienākums un vistuvākajā laikā ir jāapstiprina latviešu literārās valodas normas - svarīgi piebilst - abu latviešu valodas vēsturiski izveidojušos literāro tradīciju pareizrakstības noteikumus.

Ir grūti celt māju, ja nav ielikti stipri pamati. Tā arī grūti valstī sakārtot kaut vai vienu jomu, ja pat nav skaidrības par nācijas pamatvērtību - valodu.

Raksts sagatavots abās latviešu valodas literārajās tradīcijās - Latgales latviešu literārajā valodā to var izlasīt lapā jureits.lv
Juris VIĻUMS

Novada iespējas pilnveidot pieaugušo izglītības praksi

Krāslavas Varavīksnes vidusskolā 16. aprīlī notika seminārs "Pieaugušo izglītības vajadzības un iespējas", kurā piedalījās novada pašvaldības, izglītības iestāžu un nevalstisko organizāciju pārstāvji, kas iesaistīti pieaugušo izglītības īstenošanā.

Klātesošie diskutēja par pieaugušo izglītības līdzšinējo praksi, mērķa grupām un iespējām novadam iekļauties vienotā valsts pieaugušo izglītības sistēmā pretstatā pašreizējai pieredzei, kad Krāslavā pieaugušos apmāca savstarpēji nekoordinēti un mainīgi pakalpojumu sniedzēji, nereti nenodrošinot kvalitāti, kāda būtu nepieciešama, apmācot pieredzējušus savas nozares profesionāļus.

Sprīžot par pieaugušo apmācības saturu, kurš šobrīd ir pieprasīts, krāslavieši atzina, ka joprojām ir nepieciešama latviešu valodas un angļu valodas apmācība, turklāt savas zināšanas vēlas uzlabot gan cilvēki ar pamata, gan augstāko izglītību. Tas saistīts ar iepriekš iegūto zināšanu vājināšanos, jo trūkst vides valodas praktizēšanai ikdienā, turklāt tas attiecas ne vien uz angļu, bet atsevišķos kolektīvos arī uz latviešu valodu. Aktuāla ir arī vajadzība pēc izglītības programmām, kas atvieglotu uzņēmuma dibināšanu un uzņēmējdarbības uzsākšanu.

Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centra "Mūsmājas" vadītāja Ērika Geka runāja par aizvien pieaugošu vajadzību pēc apmācību programmām, kas sniegtu atbalstu to profesiju pārstāvjiem, kuru darbs saistīts ar izdegšanas sindroma risku - piemēram, mediķiem, sociālajiem darbiniekiem un policistiem.

Krāslavas novada domes izglītības un kultūras nodaļas vadītāja Lidija Miglāne atzina, ka viņas vadītajā struktūrā šobrīd nav resursu, lai uzņemtos arī pieaugušo izglītības darba organizēšanu, un būtu nepieciešams atrast veidu, kā apmaksāt vismaz viena pieaugušo izglītības koordinators darbu. Biedrību "Krāslavas rajona partnerība" un "Mūsmājas" pārstāvji apliecināja, ka pieaugušo izglītības koordināciju varētu uzņemties arī kāda no nevalstiskajām organizācijām, kas labi pārzina sociālo un darba tirgus situāciju Krāslavā un blakus esošajos novados.

Seminārs "Pieaugušo izglītības vajadzības un iespējas" Krāslavā notika Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) realizētā projekta "Nacionālie koordinatori Eiropas programmas īstenošanai pieaugušo izglītības jomā" ietvaros. Minētais IZM un Erasmus+ projekts šogad turpina apjomīgo Eiropas Komisijas līdzfinansēto projektu "Eiropas programmas īstenošana pieaugušo izglītības jomā", kuru IZM īstenoja no 2012. gada 1. oktobra līdz 2014. gada 31. martam, un kurš aizsāka vienota modeļa izstrādi, veidojot efektīvāku pieaugušo izglītības sistēmu valstī.

Daina Jāņkalne, IZM un Eiropas Komisijas projekta "Nacionālie koordinatori Eiropas programmas īstenošanai pieaugušo izglītības jomā" komunikāciju koordinatore

II "Jasmuiža" gaida ciemos

Raiņa un Aspazijas jubilejas gadā otrreiz mūžā apmeklēju muzeju "Jasmuiža". Šo seno muižu 1883. - 1891. g. nomāja Raiņa tēvs. Šeit topošais rakstnieks pavadīja savas brīvdienas. Aizkalnē, Ašas upes labajā krastā, šobrīd norit rekonstrukcijas darbi, taču tas nebūt netraucē Latvijas un ārvalstu tūristu plūsmu. Tuvu un tālu viesu uzmanībai tiek piedāvāta ekskursija ar ekspozīcijas apskati. Tā veltīta Jāņa Raiņa jaunībai. Apskatāma arī plaša Latgales keramikas darbu izstāde - gandrīz divi tūkstoši unikālu eksponātu.

Gleznainās upītes kreisajā krastā atrodas pazīstamā keramiķa Andreja Paulāna darbnīca un ceplis. Tūrisma sezonas "Jasmuiža 2015" sākums sakrīt ar manas fotoizstādes atklāšanu Aizkalnē. Tāpēc arī viesojos šajā burvīgajā Latgales vietā, netālu no Preiļiem.

Solvita Brūvere, Raiņa un Aspazijas muzeja vadītāja vietiece,

izstāstīja, ka ir plānots pasākumu cikls, veltīts izcilā latviešu rakstnieka 150. jubilejai. Par pasākumiem vairāk var uzzināt, rakstot uz e-pastu: jasmuiža@inbox.lv

A. GONČAROVS

Aizņemties naudu ar prātu!

Saeima ierobežos "ātro kredītu" izsniegšanu

Parlamenta izskatīšanai tika nodots likuma grozījumu projekts, kas ir paredzēts tā saucamo "ātro kredītu" ierobežošanai.

15. aprīlī Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija jau otrajā lasījumā atbalstīja likumprojektu, kas acīmredzot izraisīs būtiskas izmaiņas kredītešanas sfērā. Piemēram, deputāti grasās aizliegt "ātro kredītu" izsniegšanu naktīs. Tādus lēmumus, protams, ir labāk pieņemt ar vēsu (un skaidru) prātu.

Sakarā ar daudzām sūdzībām, Ekonomikas ministrija piedāvāja sakārtot ātrās kredītešanas sfēru. Latvijas iedzīvotāju vidū ir cilvēki, kuri mēģina risināt savas finansiālās problēmas, izmantojot ātrās kredītešanas firmu pakalpojumus. Bet par ātrumu un naudas pieejamību ir jāmaksā. Valsts iestādes ziņo, ka saistībā ar ātrajiem kredītiem patērētāji visbiežāk sūdzas par augstajiem procentiem, nesamērīgām soda sankcijām,

kā arī nepaceļamu kopējo parādu slogu...

Projektā ir arī citas svarīgas izmaiņas. Turpmāk kredīta kopējās izmaksas patērētājam nedrīkstēs pārsniegt 0,25 procentus dienā no kredīta pamatsummas. Šādus ierobežojumus nepiemēros kredītiem, kuru summa būs

ja to apmērs kredītešanas līgumā būs noteikts lielāks par 36 procentiem virs aizņēmuma likmes gadā. Slēdzot distances līgumu, kredītu turpmāk varēs atmaksāt pa daļām proporcionāli līguma termiņam, kā arī procentu un pamatsummas apmēram ne retāk kā reizi mēnesī. Tas gan neattieksies uz aizdevumiem, kuru atmaksas termiņš ir īsāks par vienu mēnesi.

Komisija priekšsēdētājs Romāns Naudiņš uzsvēra, ka grozījumi ir domāti vienkāršu pilsoņu interešu aizsardzībai. „Paredzams, ka līdz ar šīm izmaiņām nebūs iespējama situācija, kad parādsaistības „astronomiski” izaug no simt līdz tūkstoš eiro un cilvēki tiek ierauti tā saucamo

ātro kredītu parādu verdzībā,” paskaidroja Naudiņš.

Visticamāk Saeima izskatīs šos grozījumus otrajā lasījumā, 23. aprīļa sēdē. Tad arī būs skaidrs, kad dokuments tiks akceptēts un kādi vēl grozījumi tajā tiks iekļauti.

Viktors ŪDRIŠS

mazāka par 100 eiro, kā arī gadījumos, kad kā nodrošinājums tiek iekļāta kāda lieta. Ja kredīta atmaksas termiņš nepārsniedz trīs mēnešus, ar to saistītā maksājumu summa nedrīkstēs pārsniegt sākotnēji izsniegtā kredīta pamatsummu. No aizņēmēja nevarēs pieprasīt nokavējuma procentus,

Latvijas vēstniecība Prāgā rīko Aglonas kora „Assumpta” koncertus

Koris ASSUMPTA no 17.-21. martam pēc vēstnieka Alberta Sarkaņa ielūguma ciemojās Prāgā. Ciemojās – tas šoreiz nav īstais vārds – korim tie bija ļoti atbildīgi koncerti Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē kultūras programmas ietvaros, ko organizē Latvijas vēstniecība. Vēstnieka ielūgums piedalīties šajos koncertos korim bija liels gods un liela atbildība. ASSUMPTA uzstāšanās programmu gatavoja ar pamatīgu rūpību – neskaitot mēģinājumus, pirms Prāgas šī programma tika izdziedāta Aglonā, Višķu baznīcā, Lietuvā – Utenas baznīcā un Daugavpilī M. Rotko mākslas centrā.

18.martā koris iepazīs ar skaisto Prāgu. Lieliskā gide bija vēstnieka dzīves biedre - Valijas kundze.

19. martā koris ciemojās vēstniecībā, iepazīs ar tās darbu, sniedza nelielu koncertu. Pēcpusdienā Sv.Ludmilas baznīcā ASSUMPTA dziedāja sv. Misi un koncertu.

20.martā korim bija paredzēta visatbildīgākā uzstāšanās. Tā notika Sv. Salvadora baznīcā. Tas ir dievnams ar lielisku akustiku, brīnišķīgām ērgelēm. Koncerta patronāžu bija uzņēmusies Prāgas mērs Adriana Kmāčova.

Iesākumā koris nodziedāja svinīgo Eiropas himnu. Pēc tam sekoja oficiālās uzrunas.

Koncertā kora un solistu izpildījumā skanēja dažādu laikmetu komponistu mūzika. Programmu veidoja 3 bloki – dziesmas Dievmātei, Ciešanu laiks un Augšamcelšanās. Ļoti spilgti un pārliecinoši izskanēja mūsu ērgelnieces Jacintas Čiganovičas izpildītie skaņdarbi. Saksofona solo spēlēja Andrejs Ivanovs. Kā vienmēr muzikāli piesātināts bija Līgas Džeriņas un Justīnes Savitskas dziedājums. Kora solo partijas dziedāja Intars Mežinieks.

Klausītājus aizkustināja kora dāmu grupas izpildītā A. Broka, A. Matvejāna dziesma „Tu žēleigō laipnō” un vīru grupas dziedātā B. Lazdāna dziesma „Ave Maria”.

Koncerts izskanēja ļoti pārliecinoši, visi muzicēja ar lielu atdevi, centās „izstāstīt” katru dziesmu.

Koncertu apmeklēja Čehijas sabiedriskie un kultūras darbinieki, Prāgā akreditētie diplomāti. **Koris ASSUMPTA saka lielu paldies par palīdzību un atbalstu Albertam Sarkanīm un Aglonas novada domei.**

Liels prieks, ka kārtējo reizi lieliski starptautiskā mērogā pārstāvējām savu Aglonu. Guvām jaunu pieredzi, paplašinājām kora repertuāru.

Informācija un foto: Ieva Lazdāne, Aglonas bazilikas jauktā kora „ASSUMPTA” vadītāja

Pedagogu darba samaksa

Tuvojas jaunā modeļa ieviešana

Latvijas novados 2015. gada aprīlī Izglītības un zinātnes ministrija (IZM) rīko seminārus „Pedagogu darba samaksas jaunais modelis un tā aprobācija”. Pagājušajā nedēļā Krāslavā un Daugavpilī vairāk nekā 100 skolu pārstāvjus no 55 izglītības iestādēm iepazīstināja ar pedagogu darba samaksas jauno modeli. Semināros piedalījās pedagogi no Krāslavas, Dagdas, Ilūkstes un Daugavpils novadiem, kā arī no Daugavpils. IZM speciālistes vēlreiz aktualizēja pedagogu darba samaksas jaunā modeļa izveides nepieciešamību, iemeslus un nosacījumus. Iepriekšējā pedagogu darba samaksas modeļa pamatā bija sistēma „Nauda seko skolēnam” un tas darbojās no 2009. gada septembra. Kopš šīs sistēmas ieviešanas ir pagājuši jau 5 gadi un arvien vairāk tiek spriests par tās trūkumiem. Jaunais modelis paredz 36 darba stundu nedēļu (pieļaujama arī līdz 40 stundu darba nedēļa), kuras laikā vidējais kontaktstundu skaits ir 24). Jaunā modeļa algu noteiks MK noteikumi, tātad tā būs vienāda visās izglītības iestādēs.

Pašvaldības uzsākušas aprēķinus, lai apzinātu, kāds finansējums no to līdzekļiem būs nepieciešams, ieviešot jauno modeli. Izskatās, ka pašvaldības finansējuma daļa modeļa darbības nodrošināšanai nebūs maza.

Neskatoties uz jau paveikto, jautājums par pedagogu darba samaksas jaunā modeļa ieviešanas sākuma termiņu joprojām ir atklāts.

Lai pedagogi un citi interesenti varētu ērti sekot līdzi pedagogu atalgojuma jaunā modeļa aprobācijas un ieviešanas gaitai, IZM savā mājaslapā izveidoja atsevišķu sadaļu, kurā regulāri tiek ievietota jaunākā informācija. Tāpat ir pieejamas atbildes uz biežāk uzdotajiem jautājumiem. Sadaļa pieejama šeit: <http://www.izm.gov.lv/lv/pedagogiem/visparizglijotjoso-skolu-pedagogu-darba-samaksas-jauna-modeļa-projekts>.

